

6. kapitola

Medzinárodná spolupráca UMB so zahraničnými vysokými školami

hrá dôležitú úlohu od vzniku UMB. Už od čias troch zakladajúcich fakúlt UMB bola zameraná na vzájomné výmeny učiteľov, účasť na vedeckých a odborných podujatiach organizovaných partnerskými vysokými školami, vedeckovýskumnú spoluprácu, publikačnú činnosť a výmenu študentov. Na financovanie uvedených aktivít sa využívali aj prostriedky z programu TEMPUS. K zlepšeniu jazykových zručností študentov a učiteľov významne prispeli jazykové kurzy v zahraničí. V rámci spolupráce so zahraničnými inštitúciami jednotlivé fakulty UMB získali zahraničných lektorov, hosťujúcich profesorov a iných odborníkov pre určité vedné oblasti. Intenzívnejšie sa začala rozvíjať aj spolupráca s organizáciami pri zahraničných veľvyslanectvách Veľkej Británie, USA, Francúzska, Nemecka, Rakúska a Španielska. Na úrovni rektorátu bola uzatvorená zmluva o spolupráci v roku 1993 s Vysokou školou pedagogickou v Erfurte (Nemecko), v rámci ktorej spolupracovali učiteľské fakulty v oblasti germanistiky, slavistiky, chémie, fyziky, hudobnej výchovy, športu a umenia. Na zmluve s Pensylvánskou štátnou univerzitou, USA (Penn State University), uzavretou v tom istom roku, boli zainteresované všetky fakulty. Okrem toho pokračovala spolupráca pôvodných troch fakúlt s vysokými školami v rámci zmlúv uzavretých pred vznikom UMB. V roku 1994 boli podpísané nové zmluvy o spolupráci s Ostravskou univerzitou (ČR), Univerzitou RENNES I – Haute Bretagne (Francúzsko), Vysokou školou cestovného ruchu, hotelierstva a gastronómie v Budapešti (Maďarsko) a Tuským štátnym pedagogickým inštitútom (Ruská federácia). Dňa 9. novembra 1994 sa v Erfurte stretli vedúci predstavitelia Pedagogickej vysokej školy Erfurt/Mühlhausen, SRN, Pedagogickej vysokej školy Eger, Maďarsko, Sliezskej univerzity Katovice, Poľsko, Pedagogickej univerzity Vilňus, Litva, Ostravskej univerzity, ČR a Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, aby prehodnotili doterajšiu spoluprácu a rozšírili ju na mnohostrannú bázu. Podpísali tiež Memorandum o porozumení, ktoré malo vytvoriť podmienky pre kompatibilné študijné programy (ďalej ŠP) a umožniť výmenné semestrálne pobyty študentov. Podstatným znakom zahraničných vzťahov v roku 1995 bolo pokračovanie v dohodnutých formách spolupráce so zahraničnými partnermi, nadviazanie nových kontaktov, širšie zapojenie pracovísk do medzinárodných programov a študentov do využívania rôznych foriem štúdia v zahraničí. Bola tiež podpísaná zmluva univerzity s Pedagogickou vysokou školou v Erfurte.

Vznik troch nových fakúlt na univerzite AR 1995/96, si vyžadoval rozšíriť formy spolupráce so zahraničnými partnermi v odboroch, na ktoré sa špecializovali. Zahraničné vzťahy jednotlivých fakúlt za orientovali na nadväzovanie nových kontaktov s inštitúciami podobného odborného zamerania a na získavanie zahraničných odborníkov, ktorí prednášali na príslušných fakultách.

Jednou z dôležitých foriem vzťahov so zahraničnými partnermi sa stalo aktívne zapájanie sa do riešenia projektov v rámci programov medzinárodnej spolupráce, či už išlo o program SOCRATES/ERASMUS, CEEPUS, AKCIA RAKÚSKO-SLOVENSKO, TEMPUS a iné. Účasť v týchto programoch umožňovala internacionalizáciu študijných programov, zahraničnú mobilitu študentov, doktorandov, učiteľov a vedeckých pracovníkov univerzity a vytvárala podmienky na priame začlenenie univerzity do medzinárodných organizácií a združení. Zároveň sa týmto vytvárali podmienky na vstup študentov, učiteľov, vedcov a ostatných odborníkov zahraničných vysokých škôl a vedeckých inštitúcií na našu univerzitu. Aby sa mohli uskutočňovať mobility študentov, bolo potrebné zaviesť európsky systém transferu kreditov (ECTS), ktorý umožňoval uznávanie štúdia našim študentom v zahraničí a študentom zahraničných univerzít u nás.

V roku 2005 veľvyslanec Španielskeho kráľovstva na Slovensku za Španielsku agentúru pre medzinárodnú spoluprácu Ministerstva zahraničných vecí a spolupráce Španielska (MAEC-AECI) a rektor UMB, podpísali *Memorandum porozumenia*, ktorého cieľom je podporiť štúdium španielčiny na UMB. Zmluva o spolupráci medzi Univerzitou Nancy 2 a UMB sa týka spolupráce medzi EF UMB a Európskym univerzitným centrom uvedenej francúzskej univerzity. V súlade s touto zmluvou malo Európske univerzitné centrum prijímať študentov z EF UMB a ďalších fakúlt právneho a politologického zamerania, aby tam mohli získať niektorý z diplomov udeľovaných Európskym univerzitným centrom. Univerzita Nancy 2 sa napr. zaviazala, že bude aj naďalej prijímať pedagogických a vedeckých pracovníkov z EF UMB a posilať v rámci magisterského štúdia na výučbu do Banskej Bystrice pedagogických a vedeckých pracovníkov najmä z oblasti ekonómie a riadenia. V dodatku k zmluve sa stanovujú podrobnosti 2. roka magisterského štúdia „Európske štúdium“, špecializácia Finančné riadenie a európsky priestor. Súhrnný prehľad o zahraničných vysokoškolských inštitúciách v 20 štátoch sveta, s ktorými UMB spolupracovala do roku 2011, uvádzame v odkaze.¹⁰¹

---

¹⁰¹ **Prehľad vysokoškolských inštitúcií zahraničných štátov, s ktorými UMB zmluvne spolupracovala, do r. 2011** (v zátvorke rok ostatného podpisu zmluvy): **Česká republika** – Univerzita Karlova v Prahe, Masarykova univerzita, Brno (2008), Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem (2007), Univerzita Hradec Králové (1997), Slezská univerzita v Opave (1999), Ostravská univerzita (1994), Vysoká škola J. A. Komenského v Prahe (2002), Bankovní institút -vysoká škola Praha (2008), **Poľsko** – Univerzita Marie Curie Skłodowskej v Lubline (2002), – Slezska univerzita, Katowice (1996), Lodžská univerzita (1997), Opolská univerzita (1997), Vysoká škola technická Kazimira Pulaského v Radome (2004), Univerzita humanitných a prírodných vied J. Kochanowského, Kielce (2010), Varminsko-mazurská univerzita, Olsztyn (2010), **Maďarsko** – Vysoká škola pedagogická v Egri (1997), Vysoká škola cestovného ruchu hotelierstva a gastronómie, Budapešť (1994), Univerzita v Miškolci (2004), Vysoká škola Samuela Tešedika, Békescsaba (2004), Univerzita v Pécsi (2007) - **Bulharsko** – Univerzita národnej a svetovej ekonomiky v Sofii (2006), **Francúzsko** – Univerzita v Poitiers (2004), Univerzita Rennes II – Haute Bretagne (1999), Univerzita Reims Champagne-Ardenne, Remeš (2007), Univerzita St. Quentine-en-Yvelines, Versailles (2008), Univerzita Nancy 2 (2010) **Rusko** – Moskovská štátna univer-

Okrem zmlúv, uvedených v prehľade, majú jednotlivé fakulty uzatvorené zmluvy o spolupráci, založené na špecifických potrebách fakúlt alebo katedier, ako aj zmluvy v rámci medzinárodných projektov. Na báze uzatvorených bilaterálnych dohôd sa uskutočňovali mobility študentov a pedagógov najmä v rámci programu **ERASMUS**. Súčasťou mobilit bola aj ponuka štúdia v cudzom jazyku a pripravovanie kurzov ECTS pre prichádzajúcich študentov programu Erasmus. Limitujúcim faktorom bol nedostatok finančných prostriedkov, ktoré nestačili pokryť záujem študentov a učiteľov o vycestovanie. Bilaterálne dohody mala UMB do roku 2011 uzavreté s univerzitami v 24 krajinách, pričom ich počet narastá.

Tabuľka 10

Prehľad zmluvnej a nezmluvnej spolupráce podľa fakúlt UMB

Fakulta	Univerzitné zmluvy	Fakultné zmluvy
EF	4	30
PF	10	12
FHV	15	17
FPVaMV	2	6
FPV	5	19
PrF	3	10

Nezmluvná spolupráca prebieha formou prednášok a prednáškových pobytov, spoločnými publikáciami, organizovaním konferencií a seminárov, ako aj účasťou na výskumných projektoch.

V roku 2010 bolo funkčných 268 bilaterálnych dohôd programu Erasmus. Spolupráca na základe fakultných zmlúv sa sústreďuje na publikačnú a expertíznu činnosť, účasť na konferenciách, študentské mobility, odborné stáže, habilitačné konanie, redakčnú prípravu časopisov a spoločné študijné programy. Bilaterálne dohody programu Erasmus má UMB uzavreté s príslušnými subjektmi v 24 štátoch sveta.

---

zita M. V. Lomonosova (1997), Moskovská štátna univerzita služieb, Čerkizovo – Moskovská oblasť (2001), Štátna univerzita v Sankt Peterburgu (2005), Tulský štátny pedagogický inštitút (1994), **Bielorusko** – Bieloruský inštitút práva, Minsk (2002), **Srbsko** – Univerzita v Novom Sade (2000), Belehradská univerzita (2002), **Indonézia** – Štátna islamská univerzita v Jakarte (2006), **Japonsko** – Waseda University, Tokyo (2003), Asia University Junior College, Tokyo (2003), **USA** – Pensylvánska štátna univerzita (1993), Charlestoneká univerzita, Charleston (2010), Virginia Commonwealth University, Richmond (2001), **Taliano** – Università per stragrieri (Univerzita pre cudzincov), Perugia (2008), **Nemecko** – Vysoká škola pedagogická Erfurt (1994), **Turecko** - Fatih University, Istanbul, **Čína** – Lanzhou Jiaotong University, **Korea** – Sogang University, Soul (2009), **Ukrajina** – Užhorodská štátna univerzita (1997), Kremenčugská národná univerzita Michaila Ostrohradského (2010), **Rumunsko** – Sibiňská univerzita Luciana Blagu (2010), **Gruzínsko** – Kutaisi University, **Egypt** - Ain Shams University (Egyptska univerzitou) Káhira (2001).

Tabuľka 11***Prehľad počtu bilaterálnych dohôd v rámci programu ERASMUS v roku 2010***

Krajina	Počet zmlúv
Belgicko	4
Bulharsko	4
Česká republika	63
Cyprus	1
Dánsko	4
Fínsko	5
Francúzsko	24
Grécko	2
Holandsko	2
Litva	5
Lotyšsko	6
Maďarsko	9
Malta	1
Nemecko	19
Nórsko	1
Poľsko	53
Portugalsko	3
Rakúsko	2
Rumunsko	5
Slovinsko	5
Španielsko	22
Taliansko	12
Turecko	13
Veľká Británia	3
Spolu	268

Tabuľka 12

Prehľad spolupráce v rámci programu ERASMUS r. 2010 v porovnaní s r. 2009 (v zátvorke).

Fakulta	Počet evidovaných bilaterálnych dohôd na fakulte	Študenti		Pedagógovia	
		Vysielaní od nás	Prichádzajúci k nám	Vysielaní od nás	Prichádzajúci k nám
EF	73	34 (30)	55 (44)	21 (14)	20 (18)
FHV	63	21 (24)	17 (16)	22 (22)	31 (27)
FPVaMV	45	51 (34)	41 (27)	21 (15)	10 (10)
FPV	30	8 (6)	17 (2)	18 (7)	31 (27)
PdF	50	7 (5)	13 (9)	18 (12)	21 (13)
PrF	7	10 (6)	0 (1)	1 (0)	0
SPOLU	268	131 (105)	143 (99)	101 (70)	91 (71)

Okrem programu Erasmus je UMB zapojená aj v súčasnosti do projektov **CE-EPUS** (mobilitný projekt), Višegrádsky fond, Národný štipendijný program (zameraný na výmenné študijné pobyty), Leonardo da Vinci, Comenius, Grundtvig a Jean Monet (semináre, odborné monografie, študijné cesty), SOCRATES, z ktorých každý umožňuje iné formy plnenia. Vo väčšine týchto projektov sú fakulty UMB alebo ich zamestnanci, zapojení ako spoluriešitelia. Cez Národný štipendijný fond a iné mobilitné programy (okrem programu Erasmus, kde participujú všetky krajiny EÚ) univerzita zaznamenala záujem študentov a učiteľov najmä zo Srbska, Ruska, Bieloruska, Poľska, Bulharska, Španielska, Ukrajiny, Moldavska, Talianska, Francúzska. UMB vysielala študentov a zamestnancov najmä do krajín: Česká republika, Maďarsko, Poľsko, Bulharsko, Španielsko, Francúzsko, Veľká Británia, Nemecko, Rusko.